

DIRECTOR

Dr. AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
invoială

REDACTOR

Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 200 Lei

Pe 6 luni . . . 100 Lei

Pentru străinătate 400 Lei

Unitatea

Foaie bisericească — Apare în fiecare Sâmbătă

Tolle, lege

(+). *Viața sufletească fără lectură spirituală anevoie se poate inchipui, dacă-i vorba de preot. Rugă-te, meditează și cetește! Acesta-i imperativul trăirii în Domnul. Sfinți cari să fie ba-gatelizezi cetățile sfântă nu prezintă. Dimpotrivă: strănuie pentru ea, cu vreme și fără vreme. Unul (sf. Francisc de Sales) o numește ulei în lampa rugăciunii. Altul (sf. Isidor de Sevilla) o declară un fel conditio sine qua non a desăvârșirii creștine. „Qui vult cum Deo esse, frequenter debet orare et legere. Nam cum oramus, ipsi cum Deo loquimur; cum vero legimus, Deus nobiscum loquitur. Omnis perfectus ex lectione et meditatione procedit“.*

Destul de limpede, nu-i așa? Și acum: ce lectură spirituală poate fi mai potrivită pentru omul lui Dumnezeu, care-i preotul — făclia aprinsă în luminar, ca să lumineze tuturor — decât Cartea Sfântă per excellentiam, Sfânta Scriptură? Fără îndoială că Biblia cu note e cartea care trebuie să ocupe negreșit primul loc de cinste pe masa de lucru a slugii Domnului. Nici o lucrare din câte cunoaște literatura lumii întregi nu se poate mândri cu un autor ca al Sfintei Scripturi, care știm că e Duhul Sfânt. Ea este cartea cărților și, mai mult decât oricare alta, este cartea de învățătură, mângâiere și oțelire a preotului; „liber sacerdotalis“, cum îi zicea marele sf. Ambrosie. Aceasta-i cartea pe care ar trebui să se vadă urmele folosinței zilnice, după sugestia înțeleaptă a unui biserican de seamă (Iosif Walter). Fericitul Vincențiu Pallotti o ținea într'un dulap anume făcut și de câte ori își arunca privirea în spre ea — asta te întâmplată des — ex-lama încântat: „Ohi similitudinea bogăției lui Dumnezeu și visterie a înțelepciunii dumnezeiești“.

E de înțeles, prin urmare, să ne bucurăm neapăs când vedem scos a doua oară Noul Testament cu tălcuiri de Preaf. Ioan Bălan al Lugojului (Pag. 866. Prețul: 60 Lei, broșat; 70 Lei legat, cu călcăiu de pânză. Dela 20 ex. în sus se dă și 10% rabat. — Se capătă la Episcopia Lugojului). Păstrând limba veche și cumine a lui Samuil Micu, cu mici corectări pe alocurea, după cum reclamă dezvoltarea de azi a limbii, Noul Testament, scos acum de Preaf. Ioan, e mult îmbogățit la note față cu ediția din 1925, iar cele mai bine de 100 pagini de orientare în lumea numerelor și lucrurilor din acest Nou Testament (pag. 760—866) sunt și ele de neprețuit folos cetătorului inteligent și cucernic.

Preotului, mai mult decât oricui altuia, îi sună cuvintele Sf. Ieronim: „Qui nescit scripturas, nescit virtutem Dei ejusque sapientiam; ignoratio scripturarum, ignoratio Christi est“. Și el se cade să se gândească, să prețuiască după cuviință, avertismentul apostolic: „Iată scriptura este de Dumnezeu insuflată și de folos spre învățătură, spre mustrare, spre îndreptare, spre înțeleptirea cea spre dreptate“ (2 Tim. 16). Și când a fost mai mare lipsă ea acum, în năvala sectarilor, de înțeleptirea care vorbește Apostolul și pe care chiar cu provocare la Scriptura rău înțeleasă, o strimbă și o întunecă toți rătăciții? Se știe doar de mult că Biblia e cartea în carea „quaerit invenitque sua dogmata quisque“. Chiar și cei mai îndepărtați de adevăr. — Dacă o tălcuiești după cum îi taie capul și îi mână patima. Intre atâtea alte foloase mari ce va aduce adăncirea Noului Testament, provăzui cu note tălcuitoare de Preaf. Bălan, faptul că va fi și armă puternică împotriva rătăcirilor de multe feluri, nu e folosul cel mai mic. De aceea: Tolle, lege!

Biserici vii

— Gânduri în legătură cu ridicarea de noi lăcașuri de închinare —
de pr. Vasile Lupu

Sufletul omenesc, răpit de bunătatea și măreția Ziditorului, a căutat mereu să-și exteriorizeze simțămintele de admirație și recunoștință. Geniile mari ale omenirii și-au adus cu prisosință jertfele minții pe altarul creațiilor, menite să'ntruchipeze, prin strălucirea lor, o icoană palidă a Aceluia, care este izvorul binelui, frumosului și adevărului. Epocile de înaltă spiritualitate s'au cristalizat în acele domuri mărețe, cari, în centrele marilor orașe, sunt ca niște oaze de izvoare vii ale vieții veșnice, în frământările tumultului cotidian.

În epoca de după marele război, cu toate curentele extremiste cari se ciocnesc din ce în ce mai furioase de nala lui Petru, se observă totodată și o mai pronunțată sete și revenire, la alvia plină a vieții religioase. Și paralel cu această revenire la o viață religioasă mai intensă, se observă și această tendință crescândă de exteriorizare sufletească: în tot mai multe sate și orașe se caută a se ridica Domnului lăcașuri vrednice de măreția și bunătatea Lui.

Dovadă vie, la noi, ne sunt coloanele publicațiilor bisericești, unde, aproape număr de număr se'ncrestează în o parte ori alta a bisericii, faptul consacării de noi lăcașuri sfinte.

Desigur ridicarea unui sfânt lăcaș este un fapt epocal în viața unui sat ori oraș. Cu această ocazie se impune concentrarea tuturor energiilor sufletești în jurul păstorului. Dacă lăcașul Domnului este ridicat astfel, din jertfele păstoriiilor, acela se vor lega mai mult decât orișicând de biserica Domnului.

Dacă însă, păstorul nu a știut concentra și exploata energiile păstoriiilor, ridicând lăcașul Domnului — cum se face'n multe părți, — numai cu contribuțiile statului, județelor și comunelor politice, scopul este atins numai parțial. Biserica vie a sufletelor, a rămas străină de opera ridicată în mijlocul lor. Cunosc un oraș din Ardeal unde s'a ridicat o măreață catedrală exclusiv numai cu ajutorul statului și județului. Enoriașii de baștină ai acelei parohii continuă să cerceteze și azi numai biserica lor veche, pe motivul că cea nouă e a „domnilor“, căci ei au făcut-o. La fel apoi, într'un sat s'a găsit un mecenat care, fiind originar de acolo, s'a apucat să ridice o biserică nouă. În decursul lucrărilor trebuindu-i cărăuși pentru transportarea materialelor, nu a găsit nici unul între credincioșii pentru cari ridica biserica. A trebuit ca bunul om să-și tocmească cărăuși dintr'un sat vecin. Ne putem închipui cum și-or fi iubind acel credincioși biserica, și cum o vor prețui.

Prin urmare e neapărat de lipsă să desprindem și celalalt scop la ridicarea unei bi-

serici: educația și spiritul de jertfă al credincioșilor. Numai dacă s'a știut exploata și desăvârși și acest scop, opera este integrală și așezată pe temelii solide.

Fac rău deci unii păstori sufletești, cari se bazează numai pe colecte și ajutoare străine. Sigur, nici acestea nu sunt de disprețuit; își au rostul lor spre a împintena la muncă și jertfe pe cei indolenți. Dar a sta cu brațele încrucișate până sosesc ajutoarele, în timp ce pe zidurile unei biserici începute se'nfiripă firele de iarbă și se lăfăesc bălăriile — e un mare păcat. Sărăcia pe care o invocăm unii ori alții e o floare la ureche. Nu există sat care în decurs de 5—6 ani să nu-și poată ridica biserica vrednică de a fi casă Domnului. Suntem martori cu toții la luxul orbitor ce se răspândește ca o ciumă prin satele dela șes, ca și dela munte. Nu mai vorbim de orașeni, cari strălucesc, numai în lac și mătăasă. Adevărata cauză deci, pentru care unii păstoriți nu jertfesc nimic pentru casa Domnului, e spiritul de indolență și indiferență absolută față de biserică. Înainte de război în majoritatea parohiilor erau în uz lecticalele și zilele de lucru. Pe lângă folosul material, uzul acestora, forma și o legătură între păstoriți și păstorul lor — preotul. Azi, în multe părți, unii credincioși nu mai simt nici o obligație față de preot și biserică.

Nu simt necesitatea contactului cu biserică decât la un botez, cununie, înmormântare, ori câte-o abatere rarismă la sf. Liturghie.

Iată de ce este timpul suprem ca să dezvoltăm cu toată tăria spiritul de jertfă al credincioșilor. Metodice și prudent, se poate cimenta în sufletele lor și această virtute, cea mai grea între toate, dar care este o adevărată coroană de biruință pe capul credincioșilor evlavioși. Ori câte mărturisiri și cuminecări va încresta o parohie, ori cât de plină ar fi biserica în zilele Domnului, dacă pe capul Bisericii sufletești nu strălucește cununa spiritului de jertfă — sufletele sunt goale. E numai aparență de virtute — fondul lipsește. Vișelul de aur este stăpân peste inimi și suflete — adoratorii i-se închină la picioarele crucii și sub hlamida regală de creștin.

Știm că primii creștini, îndată după convertirea lor, aduceau tot avutul lor și-l depuneau la picioarele apostolilor. Era semnul deslipirii totale din cătușele vișelului de aur.

Pentru o mică legătură păstrată, știm ce au pățit Anania și Safira. Tradiția creștină ne mai amintește despre Lazar cel înviat din morți, care fiind foarte bogat și-a pus întreagă averea în slujba bisericii. Primele case de rugăciuni — și primele cheltuieli de drum ale apostolilor

în drumul de evanghelizare — s'au făcut cu banii din averea lui.

Cazuri de jertfe similare, isvorâte din Biserica vie a sufletelor — se petrec și'n zilele noastre. Ca să pomenim numai de inițiativa și realizarea titanică a Cardinalului Verdier cu cele 100 de biserici noi ale Parisului; — ori de măreața Basilica din Lisieux, binecuvântată anul trecut de Cardinalul Pacelli, ridicate numai și numai din sărăcia jertfelnică a sufletelor de elită, — ce trăesc din plin în seva belșugului de daruri a trupului mistic a lui Isus Hristos — cu cari toate se pot.

Suflete de elită avem și noi în fiecare parohie, mai multe ori mai puține, dupăcum le știm descoperi. Atârnă numai dela noi, ca din acestea să formăm un mănunchiu de pietate, muncă, zel și jertfire de sine pentru lipsurile bisericii Domnului. Prin ele se vor desgheta și vor păși și alții pe acest drum. Mai ales, dacă cu multă delicateță, vom ști evidenția jertfele și darurile ce le oferă anumite persoane ori familii bisericii Domnului. Vom stărni prin aceasta emulația și a altor mulți.

În fiecare an, și nu este lertat să treacă nici unul, fără ca, cu ajutorul acestora, biserica să nu primească noul jertfe, daruri, înfrumusețări. Biserica vie va crește în acest mod, an de an. Și când va fi lipsă de ridicarea unui nou lăcaș Domnului — acesta se va desprinde dela sine, din trupul mistic a lui Isus Hristos, ca un rod copt — și păstorii se vor întrece unul cu altul, întru a lucra și dărui pentru mărirea Domnului, și lauda Lui. — Deci prin Bisericele vii — la Bisericele de piatră.

„Astra“ la Abrud. Dumineca trecută „Astra“ și-a ținut adunarea generală — a 77-a — la Abrud, în inima Munților Apuseni. Plină de venerație pentru țara Ianului și înțelegând durerile Moșilor, vechea, dar nu învechita, „Asociațiune“, a voit și a isbit să atragă prin acest congres atențiunea oficialităților asupra multelor nevoi de cari suferă acea parte de țară, fără să se fie încercat cu seriorisitate și temeiu vindecarea relelor. Tot-

odată s'a dat și o satisfacție morală Moșilor uitați chiar de cei ce ar fi trebuit să le aibă toată grija.

Amăsurat bunului obicei ardelenesc, înainte de a-și începe congresul lucrările, s'au făcut slujbe religioase la cele două biserici românești: unită și ortodoxă, episcopii eparhioți, Prsf. Iuliu Hossu și Preasf. Nic. Colan, pontificând și predicând. Ședința inaugurală a avut loc la ora 11, în sala restaurantului primăriei. Din Blaj au luat parte la această manifestare culturală-națională canonicii Gh. Dănilă și Augustin Folea; prof. de teologie Dr. Aug. Popa; directorul „Unirii“, și directorii de școale secundare Iuliu Maior, Dr. Cor. Suciș și Dr. Ștefan Manciulea. — Alți participanți: prof. Nicolae Iorga; rezidentul regal Dănilă Papp, prof. univ. Dr. Iuliu Hațieganu, Rădulescu-Motru, Onisifor Ghibu; apoi dd. Caius Brediceanu, Dr. Bornemisa, Adrian Maniu, gen. Ștefănescu-Anza, canonic Dr. Juga, protopop Simu și nenumărați alții, cu cei doi episcopi în frunte.

Ședința s'a deschis cu omagiul adus memoriei Reginei Maria de d. Dr. Iuliu Moldovanu, care a ținut după aceea un luminat și inimos discurs de deschidere, trasând liniile de urmat în vederea ridicării la starea ce se cuvine atât de valorosului element național, care sunt Moșii. — Au mai cuvântat cu acest prilej ministrul cultelor și artelor, Preasf. Colan; apoi Preasf. Hossu, în numele Bisericii unite; d. Nic. Iorga, în numele Ligii Culturale; d. Dănilă Papp, rezident regal, în numele ținutului Mureș; d. Rădulescu-Motru, în numele Academiei; d. Adrian Maniu, în numele Fundațiilor Regale; d. Ion Micu, în numele „Astrei“ din Abrud și a Moșilor. — La banchetul ce a urmat a tostat singur d. Dr. Iuliu Moldovan. Indată după banchet a avut loc defilarea Moșilor și Moașelor, iar după aceea producția șoimilor. Seara d. Iorga a conferențiat, așa cum numai dsa știe să conferențieze, despre „Iredentismul istoric maghiar împotriva României“. La serata artistică ce a urmat nu-

mai decât, a vorbit d. Ion Chinezu despre Octavian Goga. Tot în cadrele seratei au căutat și corurile din Abrud, Bistra, Șard și Zlatna. — Incheiem acest raport sumar cu amănuntul final: în Comitetul Central au fost aleși blajenii: Dr. Victor Macaveiu, vicar general; Gh. Dănilă, canonic și Ștefan Manciulea, subsecretar al liceului de băieți „Sf. Vasile“.

Catolicism și ortodoxie

— Un fapt —

Se spune că ortodoxia este cea mai curată concepție a Creștinismului, sub forma ei veritabil apostolică. Mântuitorul n'a pus niciodată temei exclusiv pe vorbă: Cel ce va face și va învăța, (numai) de acela se va zice că e mare întru împărăția cerurilor (sf. Matei 5, 19). Sigur nu numai Creștinismul în sine e totul, ci și concepția lui. Se vede și din felul de a traduce un text. Iată de ex. textul acesta grecesc: *ὅς δὲν ποιῆσῃ καὶ διδάξῃ, οὗτος μέγας κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν*. O traducere protestantă sună astfel: dar oricine le va păși și va învăța pe alții să-le păziască, va fi chemat mare întru împărăția cerurilor. (Știi povestea cu porcarul Mănăstirii: fiindcă el pășea porcii, spunea că el e stălpul Mănăstirii). Vrea să zică: nu ce se zice, ci ceea ce se înfăptuește, aceea e Creștinismul. Sfântul Pavel e încălca absolut categoric. II Cor. I. 12. Lauda noastră întru aceasta stă, întru mărire risirea conștiinței noastre că ne-am purtat în lume, și mai ales la voi, cu nevinovăție și sinceritate dumnezească, nu ne-am pus nădejde întru înțelepciune trupeză ci în harul lui Dumnezeu. Iar în I Cor. 2. 3—4: Învățătură mea și predica mea nu s'a întemeiat pe cuvinte înduplecătoare de înțelepciune omenească, ci pe învederarea Duhului și a virtuții, pentru că să nu se întemeze credința voastră pe înțelepciunea oamenilor ci pe puterea lui Dumnezeu.

Prin urmare, Creștinismul constă în fapt și mai ales în înfăptuire. Să judecăm acum

Foia „Unirii“

Scrisoare despre cateheză

Iubite Frate! Imi pare bine, că ai rămas foarte mulțumit de examenul din religie al elevilor dela școala primară din parohia mea. Mă bucur mai ales că ești hotărât să urmezi calea pe care purced eu în slujba de catehet. Și ca să știi calea urmată de mine în 28 ani de pastorație, iată și-o scriu.

1. În Dumineca ultimă a luni August din fiecare an, predica mea dela sf. liturgie este despre școală. Arăt rostul ei, rolul ei în viața individului ca și a colectivității. Mă trudesesc să dovedesc credincioșilor mei cât de mult ne ușurează școala viața și cât de greu o duc din toate punctele de vedere cei ce nu au cercetat școala. Le aduc aminte de vorbele din bătrâni: „Cine are carte, are parte; „Cel ce scrie și citește cu 4 ochi se numește“. În concluzie îi îndemn să-și înscrie în timpul dintre 1—10 Septemvrie copiii la școală, să nu rămână nici unul neînscris și fără a urma regulat învățământul școlar.

Noi preoții trebuie să iubim școala nu numai pentru că ea este fiica bisericii. E recunoscut de toți istoricii serioși că prima școală a fost tinda bisericii. Rând pe rând s'au dezvoltat școlile cu concursul Bisericii. Chiar dacă azi am ajuns — mai ales în Ardealul nostru, ca școlile să se lapede de mama lor — Biserica — să fugă de sub aripile Bisericii, noi preoții totuși le iubim și trebuie să-le stăm în ajutor, ca să-și

poată împlini marea misiune de instrucțiune și educațiune a neamului.

2. În una din zilele prime a luni Septemvrie, în conșălegere cu directorul școlar, chem la o consfătuire dăscălească pe toți învățătorii școlii noastre. În această consfătuire împărțim clasele la cei 4 învățători. Compunem orariul. Discutăm ce ar trebui făcut ca atât educația cât și instrucția să meargă mână în mână, să se desvolte normal, metodic. Facem planul de lucrări extra școlare, care să fie executat în decursul anului școlar. Nu întrelas în nici un an a ruga pe Domnii învățători să fie convinși că religia, fără indoială, este baza vieții adevărate. Că fără religie nu este pace, progres și viață socială. Îi rog să aibă în vedere acest adevăr istoric. Să-mi ajute în munca de învățător a religiei. Să nu întrelase a atrage luarea aminte a elevilor la toate studiile asupra mărimii, atotputerniciei și înțelepciunii lui Dumnezeu. Să fie apostoli în școală și afară, cu pilda și cu vorba. Tot în această consfătuire ne înțelegem, că dacă vre-odată s'ar întâmpla să fiu împedecat de a ținea oarele de religie fie de vre-o slujbă cerută de credincioși, maslu, de ex., fie de vre-o indispoziție fizică — morb — fie că a-și lipsi de acasă, să fiu supliniți de Domnii învățători cu studiile lor, urmând ca eu să-mi țin apoi oarele de religie în locul orelor studiilor lor. Nu am lăsat niciodată nici o oră de religie neutilizată.

3. Oarele de religie, cari știi că la școala din parohia mea sunt în număr de 8 la săptămână, le pun pe luna și sâmbăta dela ora

8—12 a. m. Am ales luna ca să pot supraveghea mai bine cercetarea bisericii de către elevi. Să am posibilitate a-i sili să-și facă această datorie. Cercetarea bisericii de către elevi trebuie impusă, să se prefacă în obicei. E bine să nu se simtă bine dacă nu merg la biserică în sărbători. Sâmbăta am ales-o ca să pot face împărțirea rolurilor pe cari le au elevii mei la biserică duminică și în sărbători. Să cetesc pe rând cl. II. *Tatal nostru*, cl. III. *Feciorii cirile*, cl. IV. *Greden*, cl. V, VI, VII, *Apostolul*, *Paracletul*, *Adorația*. Pe lângă că toți cântă la sf. liturgie, în fiecare duminică și sărbătoare sunt puși câte un grup de elevi și eleve să cânte: *cheruvicul*, *cuvine-să cu adevărat*, *pricazul*. Împărțirea acestor roluri să face sâmbăta oarele de religie. Luna să controlează dacă s'au executat și cum.

Am pus oarele de religie înainte de masă chiar din ora primă, întru cât religia este studiul cel mai greu, mai abstract și de mai mare însemnătate pentru viață. Le continui una după alta pentru ca astfel să fie continuitate mai mare o legătură mai strânsă între celea propuse în fiecare c'asă. E bine și pentru catehet, că tratat în fagașul catehezei, însuflețirea lui să fie întreruptă de nimic.

4. Tot în acele 15 zile prime ale luni Septemvrie imi pregătesc planul general și planul școlar al studiului religiei pe anul în curs. Totdeauna să împreună aceleași clase în oarecâte sub un învățător, cărora le revin 2 ore de religie săptămânal. Elevii unor clase sunt mai deștepti, mai aprigi, alții mai întârziți. În

următorul fapt, dacă e sau nu creștinesc și în ce măsură:

La 1777 Austria „catolică“ a despărțit din trupul Moldovei, fermecătoarea grădină a Bucovinei, a țării fagilor: Dulcea Bucovină, Vesela grădină.

După multă-multă, așteptare, de 141 de ani, Bucovina a revenit la sânul maicii sale. Austria catolică, sau mai precis Catolicismul casei de Austria, a păstrat intacte danile voievodale și bisericesti, cu toate odoarele, — la gândiți-Vă la tezaurul dela Mănăstirea Putnei, — și România mare a putut face, din averea fondului religios, improprietării în așa de largă măsură ca nicăiri în restul țării. Fondul are imense domenii forestiere, un tezaur de exportat care aduce în țară valută forte. E singura instituție din țară care a putut destina, zicese, 100 de milioane pentru un palat cultural, sumă pe care Statul românesc n'a putut-o da nicăiri nici pe jumătate. Este o binecuvântare în toate privințele existența acestui fond religios, datorită concepției catolice a Creștinismului. Ba când, colac peste pupază, în Maramureș s'a năzărit nu știu cărora să facă o Episcopie „misionară“, tot pe seama fondului religios s'a pornit. — Și acum nu e oare logic următoarea concluzie: Sub Catolicismul austriac nu s'a înstrelnat nimica, nu s'a atins nimenea de avutul daniilor Bisericii ortodoxe. În principate acest avut a fost secularizat pentru prea marele amestec în rostul cultural și gospodăresc al avutului Mănăstirilor. Cineva, având un cap așa mai liber, șugubăț chiar, ar spune: Păi mai bine, ne-a păstrat Nemții avutul, chiar și pe cel artistic, căci cât s'au cărat în streinătăți din comorile artistice ale Mănăstirilor; ba le mai duserăm și la Moscova! — Și totuși e rău Catolicismul!

Și acum: dacă sub o stăpânire streină de nația și de legea noastră, Catolicismul ne-a făcut acest mare bine, păstrând aproape intact avutul, ce credeți c'ar face un Catolicism al legii și al nației noastre?

an s'a putut face spor mai mare, în alt an mai puțin. Unii elevi au acasă o grijă mai mare, alții mai puțină. Iată de ce trebuie plan și general și parțial. Fiindcă avem așa de puțin timp pentru propunerea religiei, câte 2 ore săptămânal de sală, adică la 2 clase, deci revine un ceas de clasă, fiind studiul religiei așa de greu și mai având în vedere că elevii din cursul supra primar au ore de religie numai din Noiembrie până la Aprilie, îmi pregătesc și planul parțial, ca atunci când intru în o sală, să nu mai pierd timpul, ci să intru imediat în propunerea obiectului fiecărei clase.

Data ocazione își pot arăta în caete de dictando planurile de propunerea studiului religiei la toate clasele aproape pe toți cei 28 ani de cateheză ai mei. Uneori sunt foarte puține schimbări în plan, dar sunt ani în cari diferă mult cel următor de cel anterior.

5. În Dumineca înainte de 15 Septembrie, la sfârșitul sf. liturghii, public căți elevi s'au înscris la școală. Cetesc lista celor cari nu s'au înscris încă, dacă sunt și de aceștia. Comunic că după masă în loc de vecernie să face slujba *Veni Sancte*, adică chemarea în ajutoriu școlii, a dascălilor și școlariilor, a *Spiritului Sfânt*, la care vor fi prezenți dascălii cu toți elevii. Rog să vină și părinții. După masă la orele 3 să face *Veni Sancte* cu rugăciune ocazională pentru dascăli și școlari, cu o vorbire a preotului către dascăli: să-și facă marea slujbă de luminători și educatori și către școlari: să cerceteze școala regulat, să asculte pe Domnii învățatori, să învețe, să se poarte bine. Să învețe toate câte

Să ne gândim serios, să vorbim ce este și să ne dăm seama că e un Dumnezeu în cer sus. — Da, da!

Protopresbiteratul ortodox

† Ep. Adolf Vorbuchner. Abia numit de Sfântul Scaun episcop rezidențial de Alba Iulia — știrea întăririi sale ca atare e din Iunie c., — și moartea l-a și răpit dintre cei vii pe cel ce a fost *Adolf Vorbuchner*, episcopul latin al Ardealului. Vestea aceasta a întristat adânc pe toți câți l-au cunoscut pe adormitul în Domnul, trecut, Sâmbăta din urmă, la cele veșnice în Viena, în spital, pe buze cu strigătul încrederii fiești în Atotputernicul: „Dumnezeu meu!“

Răposatul ierarh romano-catolic s'a născut la Arad, în 1891, în familie de militar originar din Austria. Studiile secundare și le-a făcut la Alba-Iulia, cu distincție, iar teologia la universitatea dominicanilor din Freiburg (Elveția). De preot a fost sfințit în 1914, ca s'ajungă numai decât prefect într'un orfelinat, mai apoi preot militar. În această calitate a desvoltat o activitate ce i-a câștigat simpatia tuturor. După războiu a fost, vreme de zece ani, capelan în Brașov. De aici a trecut de paroh-protopop la Sibiu, unde-l ajunge, la 22 Aprilie 1936, numirea de episcop coadjutor cum jure succesionis.

Blând, circumspect, harnic din cale afară, dar fără să facă șgomot, bun scriitor și bun cuvântător (în special pentru copii), iubitor de săraci și de desmoșteniți ai sorții, † episcop Vorbuchner lasă după sine amintirea preotului care, asemenea Nazarineanului, a trecut prin lume făcând bine. — Lux perpetua luceat ei!

Școală binevenită. Am numit Școala inferioară și superioară de Menaj „Sf. Tereza“ din Cluj. Ridicată, deschisă, susținută, mereu înzestrată și, începând cu anul acesta, mult lărgită de Surorile noastre române unite din congregația „Maicei Domnului“ dela Blaj, această școală, model pentru așezăminte simi-

lare, nu numai că dă pregătirea de specialitate viitoarelor gospodine, maestre sau profesoare într'ale artei menajului, dar face și educația creștină a celor ce primesc învățatură între zidurile ei. — Iar aceasta înseamnă imens pentru oricine vede și judecă lucrurile prin prismă creștină și autentic română.

Școala de menaj de care ne ocupăm are un *curs inferior*, de patru ani; un *an de practică* și un *curs normal de gospodărie*, ce durează doi ani. Certificatul de absolvire a cursului inferior este echivalent cu certificatul de absolvire a gimnaziului teoretic, și îndrituiește la posturile de maestre la școli de menaj și școli primare. — După anul de practică (și numai după acesta) se poate continua cursul normal superior al liceului menajer, diploma de absolvire a căruia (școală urbană de gospodărie grad II) echivalează cu bacalaureatul liceului teoretic. Absolventele cursului normal de gospodărie se bucură de dreptul de a funcționa ca profesoare de gospodărie la școlile secundare, sau ca profesoare de științele menajului la școli de menaj.

De notat că toate elevele trebuie să fie interne, și abateri se admit numai dacă părinții locuiesc în oraș. Cătu-i pentru taxele de întreținere, acestea au fost fixate așa: 9.000 Lei cursul inferior clasele I—II—III; 10.000 Lei cl. IV; 12.000 Lei cursul superior. Achitarea taxelor este a se face în patru rate. — Alte amănunte se pot căpăta dela Direcțiunea școlii (Str. Avram Iancu 58).

Ținând seamă de rostul însemnat al acestor școli și de gândul lor de temelie, nu se poate insista îndeajuns ca tinerele fete să fie îndrumate spre ele în număr cât mai mare.

Pentru podoaba Casei Domnului. Bisericii noastre „Sf. Nicolae“ din Glâmbocă (j. Sibiu) i-s'au făcut o seamă de danii dintre cele mai frumoase și mai valoroase. Așa, au dăruit menționatei biserici:

1. Fam. *Prodanoff* din București, 2 icoane: Isus Hristos și Maica Domnului, argin-

li-se propun că toate sunt frumoase, de folos, dar mai ales să iubească studiul religiei, adică învățătura despre legătura dintre Dumnezeu și noi faptele lui, să o învețe bine și să trăiască după aceste învățături. Ii invit pe toți ca în ziua de 15 Septembrie orele 8 a. m., când, aud clopotul bisericii, să vină la sf. biserică unde se va servi sf. liturghie pentru dascăli și școlari.

Ca rugăciune ocazională la *Veni Sancte* eu zic următoarea: *Doamne Isuse Hristoase, care singur ești învățătorul oamenilor și popoarelor și cu pilda Ta dumnezeiască ai învățat Biserica să cheme la sine pe cei mici, să îi hrănească la sânul său cu dragoste de mamă și să îi apere, trimite binecuvântarea Ta cerească statornic asupra școlii noastre, ca să poată crește o generație blândă, care să Te urmeze pe Tine: calea, adevărul și viața, și o întărește contra înșelătorului, spre mărirea mîresei Tale: sf. biserică și spre mândria și fala țării. Ajută le să ajungă neprihăniți acolo unde cu îngerii lor împreună vor vedea fața Tatălui Tău, cu care împreună ești și stăpânești în vecii vecilor. Amin.*

Pentru recitarea acestei rugăciuni S. Poenitentiară în 1921 Februarie 22 a conces indulgențe de 300 zile pe zi. Lunar indulgență plenară dacă zilnic zicem rugăciunea.

Pentru dascăli și școlari recitez rugăciunile dela pag. 348, 350, 351 din Acatistieriu de Blaj ediția VII revăzută de † Păr. Canonic Ștefan Roșianu.

6. După sfârșitul sf. liturghii din 15 Septembrie mergem în corpore la școală și facem sfințirea localului și stropirea cu apă sfințită a

celor prezenți. Aici fac salutarea școlariilor pe clase și le leg încă odată de suflet să vină la școală, să învețe, să se poarte bine, iar părinții să îi provadă cu celea de lipsă: cărți, tablete, caiete, creioane... cari sunt uneltele de lucru a școlariilor. Fără acestea nu pot învăța, cum nu poate ara plugarul fără plug, cum nu poate țese femeia fără războiu, Sfârșite acestea, fiecare învățător intră cu clasele sale în sală, îi așază pe elevi în bănci. Se începe munca de învățatură.

7. Nu uit la începutul nici unui an școlar, cecece a făcut dreptul Iov pentru fiii săi. „Și după ce să sfârșea zilele ospățului, trimetea Iov și îi curăța, sculându-se de dimineață și aducea pentru dâșii jertfe, după numărul lor, și un vițel pentru păcat, pentru sufletele lor, că zicea Iov: ca nu cumva să fi gândit feciorii rele spre Dumnezeu întru inimile lor, așa făcea Iov în toate zilele“ (Cartea lui Iov 1. 5). Știind că și fiii mei sufletești, elevii în decursul vacanței celei mari au putut supăra pe Dumnezeu, și-au putut întina sufletul cu păcate, le hotăresc câteva zile anume la începutul anului școlar când trebuie să se mărturisască unul fiecare și să se și cuminece în corpore.

Țin să-ți mai comunic că de când am la școala din parohia mea 4 puteri didactice cu 4 sale, am nizuit să fie cl. I singură în o sală și cu un învățător. Celelalte 6 clase combinate câte 2 clase la un învățător și în o sală de învățământ. Fac așa pentrucă în clasa I să pune baza învățământului. Dacă baza e bună, totul va fi bun. Dacă baza ar fi rea, orice trudă mai departe ar fi zădarnică. Clasa I mai de regulă

tate, în preț de 60,000 Lei (șasezeci mii Lei). 2. Fam. *Nicolae Ivanoff* din Brăila un candelabru pentru 16 lumânări, cu 22,000 Lei; 3. rânduri de ornate bisericesti cu 14,000 Lei; un rând de haine de lector cu 3200 Lei. 3. Fam. *Dr. Mircea* din București 2 prapori cu 3600 Lei. 4. Fam. *Ioan Cândea* din Sibiu, un rând de ornate cu 4500 Lei. 5. Fam. *Blezu* din Brașov, un rând de ornate cu 4600 Lei. 6. *Silvia Ioan Morariu* din Vărd, o față de masă pe prestol cu 3500 Lei; un rând de perdele la ușile împărătești cu 2500 Lei. 7. *Maria Apolzan* din Săliște o evanghelie aurită, cu 2500 Lei. 8. Fam. *Secu* din București un ornat de lector cu 3200 Lei. 9. Fam. *Schitea* din Brașov un rând ornate biser. cu 4500 Lei și un prapor. 10. Fam. *Popa și Savu* din Brașov; fam. *Popescu* din Craiova, diferite obiecte pentru frumseța Casei Domnului în valoare de 8000 Lei. 11. Preotul local *Ioan Vlad*, un candelabru pentru 36 lumânări cu 18,000 Lei; 14 icoane — calea crucii — cu 10,000 Lei; 14 candile la icoane cu 2000 Lei; 2 sfeșnice pe sf. prestol pentru 14 luminări cu 14,000 Lei; alte 5 icoane cu 1000 Lei; o cruce mare cu restignirea și pe ea cu cei 4 evangheliști, cu 3500 Lei și un epitaf cu înmormântarea Domnului, cu 1500 Lei.

Tuturor acestor binefăcători li-se aduce și pe calea aceasta cea mai simțită și mai profundă și mai sinceră mulțumită. (*Curatorul bisericesc*).

Știri mărunte

Misiuni populare la Band. Parohienii pâr. *Valer Rusu*, precum și mulțime mare de credincioși din satele învecinate, au avut parte, în răstimpul din 3—11 Sept. c., de bogate și trainice mângăieri sufletești. Vestitor al cuvântului mântuirii a fost *P. Gavril Fogaș*, ieromonah dela mănăstirea din Obreja. S'au înregistrat 689 apropieri de Sfintele Taine. La ascultarea mărturisirilor au dat ajutor și frații în Hristos: *Iosif Pop*, protopop Târgu-Mureș; apoi: pâr.

e mai populată cum zice românul: *e sita nouă* și copii de aceasta etate nu să pot încă folosi la lucru. Ei — copiii — sunt mai dornici de a vedea, auzi. Psihologul *Paul Jean* a constatat că copiii în cei 4 ani învață mai mult ca în 4 ani de universitate. De aceea m'am trudit ca ei să fie singuri în o sală, să se ocupe de ei tot timpul un dascăl, dacă să poate femeie. Lor să li-se propună și religia în 2 ore întregi, pentru că ei trebuiesc cunoscuți de catehet, studiați dacă le sunt normale simțurile: auzul, văzul, gustul, mirosul, simțitul? Dacă pot vorbi? Înțeleg? Au memorie? Cunoaștere? Pot deosebi? Sunt ascultători? Nu sunt încăpăținați? Sunt iubitori de curățenie? Nu mințesc? Au frică de Dumnezeu? Eu am apreciat totdeauna adevărul maximelor populare. Și o vorbă din bătrâni spune: cum e începutul, așa va fi și sfârșitul. Dacă am nuzit să se pună bază bună, solidă, învățământului, să se înceapă bine în cl. I.

Celelalte clase să combină tot una de curs primar cu una de curs supraprimar. De ex. cl. II cu V, III cu VI, IV cu VII. Elevii din clasele supraprimare repeșesc cu clasa primară din sala lor materialul pe care l-au învățat când erau și ei în clasa aceea primară; învață din manual ori fac lucrările prescrise până ce li-se propune celor din clasa supraprimară.

(Va urma).

Părintele Iulian

Dredețianu, Branea, Melinte Pop, Roman, Mișu, Coman și Rusu. Au fost și credincioși de aceia cari au așteptat 3—4 zile în șir să-le vină rândul la spovadă. — La procesiunea ce s'a făcut la cimitir, unde s'a rostit un cuvânt ocazional, au luat parte nu numai credincioși de ai bisericii noastre, ci și ortodocși, reformați și evrei.

Pelerinaj la Prislop. De praznicul Înălțării Sfintei Cruci din anul acesta, la mănăstirea *Prislop* din țara Hațegului a avut loc un pelerinaj la care au participat cam trei mii de persoane. Intocmirea programului zilei, ca și supravegherea celor în legătură cu latura strict duhovnicească a pelerinajului, a dovedit deosebita pricepere în materie a pâr. *Augustin A. Pop*, egumenul mănăstirii dela Obreja. S'au spovedit și cuminecat aproape șapte sute de credincioși. De sine înțeles că la ascultarea spovedaniilor au dat ajutor mai mulți frați întru Domnul. Predica dela sf. liturghie a rostit-o pâr. *Sept. Ionașiu*, vicarul Hațegului.

Locala. Duminica viitoare, a săptămânii prime după Înălțarea Sfintei Cruci, va predica în catedrală pâr. *Nicolae Popp*, canonic mitropolitau.

— *Serbarea grâului* s'a ținut la 4 Sept. c. Cu acest prilej au rostit foarte folositoare cuvântări ocazionale dd. *Dr. Traian Migia*, subprefect, *Emil Negruțiu*, inspector general și *Victor Rusu*, inginer agronom. După terminarea cuvântărilor s'au împărțit premii (26) în sumă de 23.500 Lei, și s'au dat 3 medalii de aur, 6 de argint și 15 de bronz.

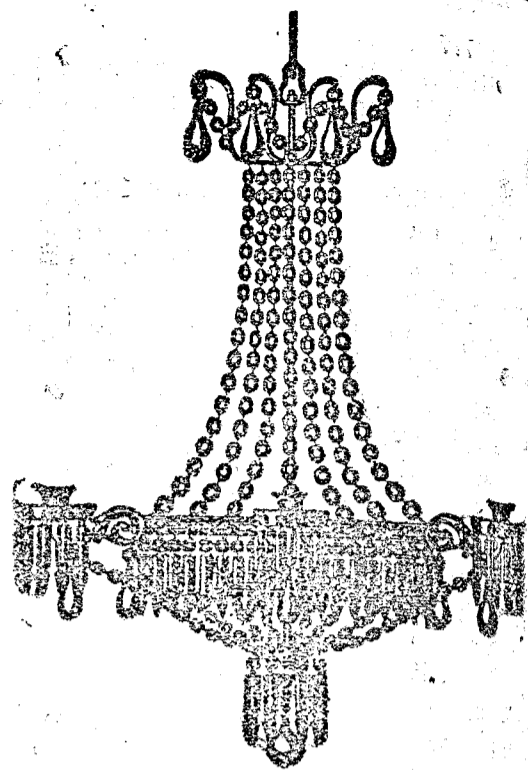
Scriitori catolici premiați. Academia Franceză a împărțit și anul acesta mai multe premii. Printre cei premiați se află și *R. Fontenelle* cu biografia Papii Piu XI; *Jean de la Varende*, *I. Brugnelle* cu a sa lucrare istorică despre clerul francez și viața contemporană.

„Manevre spirituale“ la Oradea.

Ca în toți anii, de când păstorește în scaunul vlădicesc dela Oradea Excelența Sa *Dr. V. Tr. Frențiu*, așa și în anul acesta au fost rânduite anume manevre spirituale, (cum se mai pot numi exercițiile spirituale), începându-se prima serie în seara zilei de 23 Aug. cu însuș *Ierahul* în frunte, până în 27 a. l. dimineața. A doua serie s'a început în seara zilei de 30 Aug. în frunte cu *Il-mul Domn* vicar episcopesc *Dr. Miculaș*, până în 3 Sept. dimineața. Predicatorul ales a fost *Pâr. Ion Gârleanu* duhovnicul Seminarului nostru teologic. Tema predicilor: harul lui Dumnezeu; abuzul cu el; preotul cu armele necesare azi: credința, speranța, iubirea, umilinta, ascultarea, tot atâtea virtuți cu care e neapărat de lipsă să fie înarmați soldații lui... — Pentru zilele grele în care trăim nu vedem altă reformă mai bună decât cea dela Oradea; *exerciții spirituale anuale pentru toți preoșii.* — Cei ce au înțeles aceasta, merită toată iubirea și recunoștința. (*Nic. Cristea*).

Preoți uniți pentru Rusia. În vederea zilei de mâine, când se nădăduște că Dumnezeu va mântui Rusia de bolșevism, Roma se îngrijește să aibă preoși bine pregătiți de apostolatul cel mare. În acest scop se activează în colegiul pentru Ruși (*Collegium Russicum*) din Roma. La fel și în seminariile din *Namur* și *Mandciukuo*. Mai nou s'au început lucrările de cădire pentru al patrulea seminar teologic pe seama Rușilor în *Shanghai* (China). Cu aranjarea noii clădiri a fost încredințat pâr. *Wilcock*, jezuit.

† **Elisau Moga**, preot-protopop onorar pensionar, memorandist, a adormit în Domnul la 8 Sept. c. în anul 79 al vieții, după 55 de ani de preoție și totația de fericită căsnicie. — Odihnească în pacer!

Comandați Policandre

la

LIBRARIA ANCA — CLUJ

din sticlă-cristal, în diferite forme pentru bisericile noastre dela sate.

Tot aici găsiți **Sfeșnice** pentru altar, toate mărimile cu 1—3 brațe, **cruci** de perete și cu talpă din lemn, metal, nichel și argintate orice mărimie; **Berete** din Klott; **Colare** pt. preoși. **Brăe**, (cingulum) pt. teologi, preoși și protopopi, în diferite lățimi și culori, din mătase sau lână. Se mai află: **Potire**, **Ciborium**, **Cădelnițe**, **Chivot**, aurite și argintate. **Clopoșele** pentru altar cu 1—4 clopoșele. „**Drumul Crucii**“ (Calvaria) 14 buc. Icoane de hârtie fine colorate în diferite mărimi!

Mare depozit de **Ornate și prapori** gata, în diferite culori, cu prețuri reduse icoane de hârtie și picturi. Tot totul de rechizite, imprimare, Cărți de rugăciuni și bisericesti, medalioane, rozare și steaguri pentru Reuniunile **Mariane**. Teatre și Monoloage populare și școlare. „**Drumul Crucii**“ avem gata înramate în lemn de stejar cu cruce și inscripție de 120 X 75 cm. rama, iar 75 X 54 cm. icoanele pictate artistic în oleu. Lucrare artistică și toate cele 14 bucăți costă 35.000 Lei.

Cereți catalogul detaliat și ilustrat.

AVIZ

Magazinul de încălțăminte „DERMATA“ și Pielăria

„MINERVA“

s'a mutat cu ziua de 1 Septembrie în Strada Regele Ferdinand No. 5 (fostul Hotel Univers)

Citiți și răspândiți

„UNIREA“